AHMED BİN SÂLİH EL-MISRÎ

Meşhûr hadîs âlimlerinden. Künyesi Ebû Ca’fer’dir. 160 (m. 786) târihinde Mısır’da doğup, 248 (m. 863) senesinde yine burada vefât etti. Babası Taberistanlıdır. Hadîs ilminde çok yükseldi. Abdullah bin Vehb, Uyeyne bin Hâlid, Abdullah bin Nâfi’, İsmail bin Ebî Uveys gibi âlimleri (radıyallahü anh) dinlemiş, onlardan rivâyetlerde bulunmuştur. Ebû Bekir bin Zenceveyh, onun Ahmed bin Hanbel ile görüşmesini şöyle anlatır: Mısır’a gitmiştim. Ahmed bin Sâlih ile görüştüm. Bana, “Nerelisin?” diye sordu. Ben de “Bağdâdlıyım” dedim. Evin, Ahmed bin hanbel’in evine yakın mı?” deyince, “Ben onun talebelerindenim” dedim. “Bana evinin adresini yazar mısın? Irak’a gidip, onunla görüşmek istiyorum” dedi. Ona, Ahmed bin Hanbel hazretlerinin adresini yazdım. Ahmed bin Sâlih 212 (m. 827) senesinde Irak’a geldi. Beni arayıp, buldu. Onunla Ahmed bin Hanbel’e gittik. Bulunduğu yere varınca, izin isteyip, girdim. Ahmed bin Sâlih’in kendisiyle görüşmek istediğini söyledim. Kalkıp, Ahmed bin Sâlih’i karşıladı. Hoş geldin dedi. Ona yakın alâka gösterdi. Sonra, Ahmed bin Sâlih’e: “Senin, Zührî’nin hadîslerini topladığını duydum. Gel, seninle Zührî’nin Resûlullah efendimizin (aleyhisselâm) Eshâbından (r.anhüm) rivâyet ettiği hadîs-i şerifleri müzâkere edelim (beraber okuyalım)” dedi. Beraber müzâkereye başladılar. Bitirinceye kadar devam ettiler. Bunu anlatan Ebû Bekir Zenceveyh, “Onların bu müzâkerelerinden daha iyisini görmedim” der. Sonra Ahmed bin Hanbel hazretleri, Ahmed bin Sâlih’e: “Gel seninle, Zührî’nin, Resûlullahın (aleyhisselâm) Eshâbının (r.anhüm) çocuklarından bildirdiklerini de müzâkere edelim” dedi. Onları da beraber müzâkere ettiler.

Ahmed bin Sâlih, Ahmed bin Hanbel ile beraber kaldıkları müddet içerisinde birbirlerinden istifâde ettiler. Birbirlerinden hadîs-i şerîf yazdılar. Ahmed bin Hanbel hazretleri, yanında Ahmed bin Sâlih’den bahsedilince onu methederek anarlardı.

Ahmed bin Sâlih, (radıyallahü anh) Bağdâd’da olduğu müddetçe, hadîs hafızlarının meclislerinde de bulundu. Bağdâd’dan sonra Mısır’a gitti. Orada ders verdi. Ondan çok büyük âlimler ders aldı. Muhammed bin Yahyâ ez-Zührî, Muhammed bin İsmail el-Buhârî, Ebû Zür’a ed-Dımeşkî, Ebû İsmail et-Tirmizî, Ebû Dâvud es-Sahtiyânî bunlar arasındadır.

Şam ve Antakya’ya giden, Ahmed bin Sâlih (radıyallahü anh) oralarda da dersler verdi. O, çok büyük âlim olmasına rağmen, kitap yazmamıştır. Hadîs-i şerîfler üzerinde derin bir âlimdi. Hadîslerin illetlerini ve değişik durumlarını gayet iyi bilirdi. Büyük âlim Ya’kub bin Süfyân dedi ki, benim huccet (delil) kabûl ettiğim iki büyük âlim var. Ona, senin huccetin kimdir diye sordular. O, “Benim huccetim, Ahmed bin Hanbel ile, Ahmed bin Sâlih el-Mısrî’dir” diye cevap verdi.

Ahmed bin Sâlih (radıyallahü anh) “İbn-i Vehb’in yanında yüzbin hadîs-i şerîf vardı. Ondan ellibin hadîs-i şerîf yazdım”

derdi. Mısır'da yaşadığı asırda, hadîs ilminde, ondan üstün birisi yoktu. Çeşitli ilimleri kendisinde toplamış bir âlimdir. Fıkıh, hadîs ve nahv ilimlerinde de mütehassıs idi. Ahmed bin Sâlih (radıyallahü anh) Resûlullah efendimizin (aleyhisselâm) sünnet-i seniyyesine çok bağlı idi.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) El-A'lâm cild-1, sh. 137

2) Târîh-i Bağdâd cild-4, sh. 195

3) Tezkiret-ül-huffâz cild-2, sh. 560

4) Tabakât-ı Hanâbile cild-1, sh. 48

5) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 39

6) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 117